

Häzirki wagtda lukmançylyk ylmy diňe bir biologiýa bilen çäklenmän, tehnologiýa we fiziki bilimlere esaslanýar. Informatika we fizika lukmançylykda täzelikleriň we innowasiýalaryň esasyňy düzýän möhüm ulgamlaryň biridir. Olar diagnoz, bejergi we ylmy barlaglaryň hilini ýokarlandyrmakda aýratyn rol oýnaýarlar.

Informatikanyň Lukmançylykdaky Orny:

1. Saglyk Maglumat Ulgamlary: Informatika hassalaryň maglumatlaryny dolandyrmak we tizlik bilen analiz etmek üçin giňden ulanylýar. Elektron saglyk ýazgylary lukmançylyk hyzmatlaryny tizleşdirmäge we näsaglaryň geçmişi boýunça dogry karar bermäge mümkinçilik berýär.
2. Emeli intellekt (AI): Diagnoz goýmak we kesgitlemek üçin AI tehnologiýalary ulanylýar. Mysal üçin, rentgen we MRI suratlaryny analiz etmekde emeli intellekt has dogry we tiz netijeler berýär.
- 3.*Telemedicina: Informatika uzak aralykdan saglyk hyzmatlaryny bermäge mümkinçilik döredýär. Telemedicina, esasan, oba ýerlerinde ýaşaýanlar üçin uly ähmiýete eýe.
4. Genom Analizleri: Informatika genotipleriň, genetiki maglumatlaryň çuňňur öwrenilmegini we analiz edilmegini üpjün edýär.

Fizikanyň Lukmançylykdaky Orny:

1. Lukmançylyk Enjamlary: Rentgen, tomografiýa, magnit rezonans (MRI) we ultrases ýaly enjamlar fizika ylmyňyň prinsiplerine esaslanýar. Bu enjamlaryň kömegi bilen hassalaryň ýagdaýy takyk anyklanyp bilner.
2. Radiasiýa Bejergisi: Rak kesellerini bejermekde radiasiýanyň ulanylyşy fizika bilimleriniň lukmançylykda nähili möhüm orny bardygyny görkezýär.
3. Biofizika: Fizika biologiýa bilen bilelikde öýjükleriň we bedeniň başga sistemalarynyň energetik we mehaniki aýratynlyklaryny öwrenýär.
4. Lazer Tehnologiýasy: Lukmançylyk lazerleri dermatologiýadan başlap, oftalmologiýa we stomatologiýa çenli köp ugurlarda ulanylýar.

Informatika we fizika ylmy lukmançylyk ylmyňy täze derejä çykarmaga kömek edýär. Olar diňe bir näsaglara dogry we tiz diagnoz goýmak bilen çäklenmän, şol bir wagtyň özünde has täsirli bejergi usullaryny döretmäge mümkinçilik berýär. Bu iki ugur lukmançylygyň

geljegini şekillendirýän möhüm sütünler bolup durýar.

Mähri DAŇATAROWA

**Myrat Garryýew adyndaky Türkmenistanyň Döwlet lukmançylyk
uniwersitetiniň mugallymy**